

سوال

سوال من درباره‌ی کار با سایت آمازون به عنوان فروشنده‌ی کمیسیون هست. سایت آمازون چنانکه معروف است یک سایت بسیار بزرگ است که هر چه به ذهن برسد می‌فروشد، یعنی میلیون‌ها محصول مختلف. این سایت برنامه‌ای دارد تحت عنوان فروش بر اساس کمیسیون. به طوری که شما به طور مجانی در این سایت ثبت نام می‌کنید و سپس محصولاتی که قصد فروش آن را دارید انتخاب می‌کنید و از طریق لینک آن محصول در سایت خود تبلیغ می‌کنید. اینطور که هر کس از طریق لینک سایت شما وارد سایت آمازون شود و آن محصول را بخرد کمیسیون آن برای شما حساب می‌شود که درصدی از قیمت آن محصول است. همینطور مورد دیگری وجود دارد به نام **کوکی**. کوکی فایلی است که در کامپیوتر کاربر یا بازدید کننده‌ای که از طریق لینک شما وارد سایت شده می‌ماند و مدت ماندن این فایل ۲۴ ساعت است یعنی اگر شخصی که با لینک شما وارد سایت شده هر محصول دیگری را در مدت ۲۴ ساعت از این سایت بخرد کمیسیون آن نیز برای شما حساب می‌شود، اما اگر از طریق یک بازاریاب دیگر وارد سایت شده باشد کمیسیون به حساب آن بازاریاب می‌رود، یعنی کمیسیون برای آخرین بازاریاب حساب می‌شود. آیا کار به عنوان بازاریاب برای این سایت جایز است؟ چون این سایت هر چیز مباح و غیر مباحی می‌فروشد. همینطور تصاویر غیر قابل قبولی مانند تصاویر نامناسب زنان در این سایت موجود است. در این صورت آیا کار کردن با آنان به عنوان تعاون بر باطل به شمار نمی‌رود؟ همینطور در مورد فایل کوکی، آیا اگر آن شخص محصول دیگری جز محصولی که من برایش تبلیغ کرده‌ام بخرد و آن محصول مباح نباشد و کمیسیون آن به طور خودکار برای من در نظر گرفته شود آیا گناهکار می‌شوم با وجود آنکه احتمال خرید چیز دیگری جز آن محصول ضعیف است؟ و آیا اگر چنین چیزی رخ دهد باید این مقدار کمیسیون را صدقه دهم یا اصلا کار با آنان جایز نیست؟

پاسخ مفصل

الحمدلله.

اولا:

بازاریابی و تبلیغ برای یک محصول در سایت آمازون در برابر یک کمیسیون مشخص و درصدی از قیمت محصول جایز است، به شرطی که خود آن محصول مباح باشد و به شرط آنکه بازاریاب برای شروع بازاریابی مجبور به پرداخت مبلغی نباشد.

تبلیغ و بازاریابی برای محصول حرام مانند فیلم‌های حرام جایز نیست و کمیسیون آن نیز جایز نیست چراکه الله متعال می‌فرماید:

وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ [مائده: ۲]

(و در نیکوکاری و تقوا با یکدیگر همکاری کنید و در گناه و تعدی همکار هم نشوید و از الله پروا دارید که الله سخت کیفر است).

ثانیا:

آنچه درباره‌ی کوکی بیان کردید و اینکه هر کس از طریق لینک تبلیغ شما وارد سایت شود و تا مدت یک روز هر چه بخرد شما درصدی از فروش را خواهید داشت این از باب تبلیغ یک سایت به صفت کلی است نه تبلیغ یک جنس معین و اشکالی ندارد در برابر یک کمیسیون برای یک سایت تبلیغ کنید، البته اگر غالب محصولات آن سایت مباح باشد.

آنطور که به نظر می‌رسد تبلیغ برای سایت آمازون در برابر کمیسیونی که می‌گیرد جایز است.

اما اگر متوجه شدید شخصی که از طریق تبلیغ شما وارد سایت شده جنس [دیگری] که حرام است را خریداری کرده گناهی بر عهده‌ی شما نیست بلکه بر گردن خود مشتری است و کمیسیونی که گرفته‌اید برای شما حلال است زیرا در مقابل تبلیغ برای سایت بوده نه برای آن جنس حرام، اما اگر آن کمیسیون خاص را صدقه دهید خوب است.

والله اعلم